

ADMINISTRARE LOCALĂ ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ

STUDIU DE CAZ: JUDEȚUL VÂLCEA

Aurelia-Camelia, Marin¹

Rezumat: Implicarea autorităților publice locale reprezintă una dintre problemele și provocările cheie pentru dezvoltarea fiecărei regiuni și, nu în ultimul rând, pentru dezvoltarea României ca țară membră a Uniunii Europene. Scopul principal al acestei lucrări este de a identifica principalii factori care influențează capacitatea administrativă a autorităților locale din România, cu precădere a celor din județul Vâlcea, de a asigura agenților economici și cetățenilor un mediu prielnic desfășurării activităților economice și un nivel al calității vieții ridicat. Bunăoară, voi urmări evoluția câtorva indicatori economici relevanți pentru dezvoltarea economică și posibilitățile de implicare ale administrației locale în vederea îmbunătățirii situației economice specifice acestui județ. Ca metode de cercetare, în lucrare am folosit clasificarea, sinteza, analiza comparativă statică și dinamică, metodele inducției și deducției, reprezentarea grafică a evenimentelor și fenomenelor investigate, în încercarea de a furniza o explicație a problematicii care să fie, din punct de vedere teoretic, convingătoare.

Cuvinte cheie: dezvoltare economică, administrație publică, dezvoltare durabilă, administrare locali, indicatori macroeconomici.

Clasificarea JEL: H11

1. Introducere

Globalizarea, dar și apariția crizei economice actuale au influențat autoritățile din țara noastră să se implice mai mult în dezvoltarea economică locală. Astfel, în ultima perioadă, o serie de specialiști, atât teoreticieni, cât și practicieni din România, „au manifestat un real interes în abordarea fenomenului dezvoltării economice locale” (Profiroiu, 1998: 27). Odată ce a apărut acest concept, au fost introduși și dezvoltați o serie de termeni noi cum ar fi: economie locală, comunitate locală, factori de dezvoltare economică locală, inițiative locale, decizii locale, servicii locale, proiecte locale și alții.

Printre lucrările care au avut ca scop cercetarea dezvoltării economice locale și implicarea administrativă, amintesc lucrarea *Management în administrația publică locală* a lui Tudor Pendiuc (2003). Relevantă în acest domeniu este și lucrarea *Economie regională – economie locală. Concepte și acțiuni practice în viziune europeană* a lui Dorel Constantinescu și Mihai Sporiș (2006).

Lucrarea *Servicii publice și dezvoltare locală* (2008) a lui Dragoș Dincă își propune identificarea mecanismelor ce stau la baza relației dintre serviciile publice-dezvoltarea locală, dar și modalitățile prin care serviciile publice contribuie la dezvoltarea locală.

De asemenea, Lucica Matei și Stoica Angelescu (2009) în lucrarea *Dezvoltarea locală. Concepte și mecanisme* prezintă dezvoltarea locală ca fiind un proces administrativ, social și economic, care produce atât acumulări calitative, cât și cantitative în scopul creșterii bunăstării sociale și individuale într-un anumit areal.

Îmbinarea armonioasă a economicului cu administrativul o regăsim și în lucrarea *Modele teoretice și empirice ale dezvoltării locale* a autorilor Ani Matei, Stoica Angelescu și Carmen Săvulescu (2009), lucrare ce scoate în evidență pe baza unor modele econometrice gradul de dezvoltare al municipiului Brăila.

Interesul pe care l-au manifestat acești specialiști s-a concretizat în definirea „dezvoltării economice locale”, și mai puțin a celui de „economie locală”. Prin urmare, în concepția mai multor cercetători în domeniu, dezvoltarea economică locală este „o strategie globală de integrare a obiectivelor sociale și economice în scopul revitalizării socio-economice a unei colectivități” (Consiliul pentru dezvoltare economică urbană,

---

¹ Asist. univ. dr., Universitatea “Constantin Brancoveanu Pitesti, cameliamarin81@yahoo.com.

1998, p. 24). Pornind de la această definiție, pot spune că unirea forțelor tuturor reprezentanților legali atât din sectoarele publice, cât și private și sociale pentru a utiliza eficient resursele naturale, umane, tehnice, dar și financiare vor duce la crearea de noi locuri de muncă și implicit la revitalizarea economiei colectivității respective. După cum putem observa, orașele sunt motoare ale creșterii, ca atare creșterea economică își are rădăcinile la nivel local. Fiecare autoritate locală trebuie să urmărească creșterea competitivității, adică să asigure o creștere durabilă a colectivității pe care o conduce. Prin dezvoltare economică locală înțelegem adunarea tuturor forțelor în scopul susținerii activităților economice specifice zonei pentru a obține venituri la bugetele locale și a asigura cetățenilor un trai corespunzător, demn de perioada în care trăim.

Autoritățile locale au rolul de a sprijini activitatea întreprinzătorilor din zonă prin toate mijloacele legale de care dispun, dar și prin asigurarea unei infrastructuri corespunzătoare. Un alt punct de reper în apariția acestui concept în țara noastră îl constituie „manifestarea fenomenelor de descentralizare teritorială și desconcentrare a serviciilor publice” (Profiroiu et al. 1998: 7). Nu sunt puțini cei care susțin, atât teoreticeni, cât și practicieni că dezvoltarea economică locală urmărește reducerea sărăciei. Creșterea economiei unei zone are loc numai în momentul în care toți cei care au putere de decizie, dar și de execuție muncesc împreună pentru a sprijini colectivitatea respectivă, de a le asigura un trai decent cetățenilor, în special celor săraci și marginalizați prin crearea de locuri de muncă. Dacă activitatea economică din zonă este înfloritoare și dacă cetățenii duc un trai decent, atunci putem spune că ne aflăm în faza de creștere a economiei locale.

2. Metodologia cercetării

Metodele de cercetare constau în analiza sistemică, comparativă și în abordarea complexă a temei cercetate, în funcție de scopurile și obiectivele propuse. Această cercetare este bazată pe diferite tipuri de baze de date, și folosește diverse metode în încercarea de a furniza o explicație a problematicii care să fie, din punct de vedere teoretic, convingătoare. În lucrare au fost utilizate metode, precum: clasificarea, sinteza, analiza comparativă statică și dinamică, metodele inducției și deducției, reprezentarea grafică a evenimentelor și fenomenelor investigate. Cercetarea unor fenomene economice poate avea rezonanță științifică, doar dacă utilizăm instrumente matematice și statistice, iar acestea sunt însoțite în permanență de o logică analitică deductivă sănătoasă.

Bunăoară, caracterul predilect al cercetării este cel cantitativ. Acest aspect este dat de utilizarea datelor statistice oficiale preluate de pe site-uri oficiale, dar și furnizate de Direcția Județeană de Statistică Vâlcea. Pe lângă aceste date statistice am folosit grafice și tabele utilizate frecvent ca metode în cercetarea cantitativă, principalul lor avantaj fiind acela că sunt ușor de interpretat și de înțeles (Bryman, 2001, pp. 222-225).

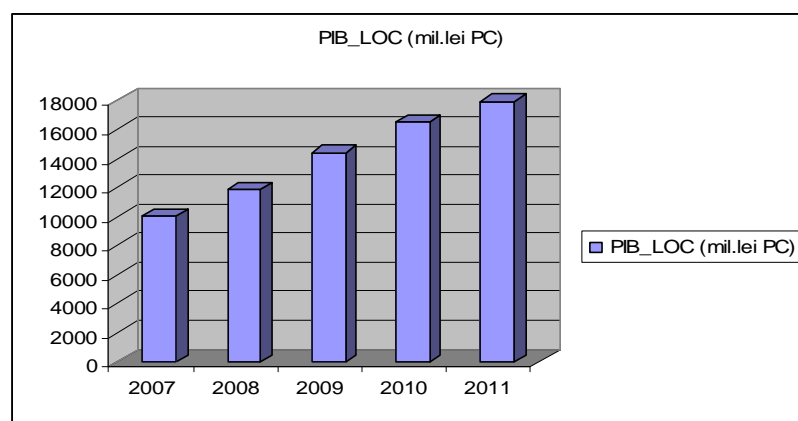
3. Situația economică a județului Vâlcea

În ceea ce privește factorul economic reprezintă componenta variabilă care include mediul de afaceri și investițional, programele de finanțare, adoptarea unor strategii fiscale la nivel local, politicile micro și macro-economice. Crearea de programe capabile să atragă fondurile structurale corelată cu utilizarea eficientă a celor deja atrase pot crește performanța economică a administrației publice. Totalitatea componentelor vieții economice a județului Vâlcea alcătuiește *mediul economic* al acestui județ.

Prin factorii economici înțelegem modalitatea de distribuire a resurselor în societate. Reprezentanții fiecărei administrații locale, și de altfel și cea a județului Vâlcea, trebuie să aibă în vedere evoluția PIB-ului, împărțirea pe ramuri a economiei locale, nivelul de dezvoltare a fiecărei ramuri, trebuie să se îngrijească de realizarea unui buget excedentar,

nu deficitar. Economia locală poate fi influențată și de fenomenele economice de la nivel național și chiar internațional, de aceea autoritățile locale trebuie să urmărească rata inflației, ratele dobânzilor, efectele crizelor economice, fiscalitatea, gradul de ocupare a forței de muncă, evoluția prețurilor, evoluția și distribuția veniturilor pe categorii sociale, gradul de îndatorare a populației și altele.

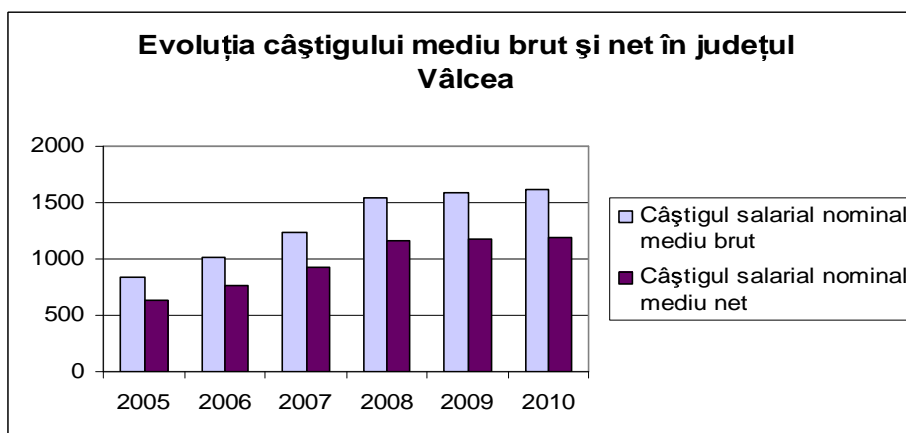
În scopul observării posibilităților de dezvoltare din punct de vedere economic ale județului Vâlcea am considerat necesară o analiză a unor indicatori statistici relevanți. Produsul intern brut, care este un indicator sintetic caracterizează cel mai bine nivelul de dezvoltare al unui teritoriu, iar în cazul de față al județului Vâlcea, fiind totodată baza pentru analizele socio-economice mai aprofundate. În studiul de față mi-am propus analiza produsului intern brut la nivelul județului Vâlcea în perioada 2007-2011.

Graficul nr. 1. Evoluția PIB-ului pe locuitor în județul Vâlcea

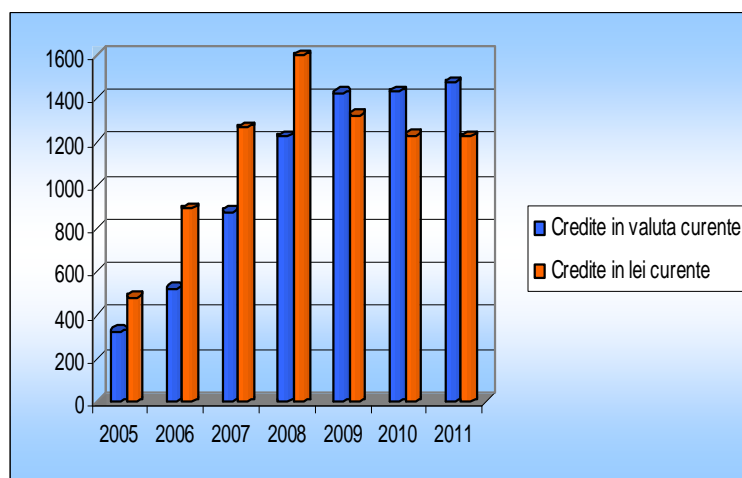
După cum se poate observa din graficul de mai sus, PIB-ul pe locuitor în perioada analizată are o evoluție crescătoare. Industria prelucrătoare, veniturile din tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate preponderent întreprinderilor și agricultura sunt principalele ramuri ale economiei vâlcene care au dus la creșterea PIB-ului în acest județ în perioada analizată. O contribuție importantă la evoluția pozitivă a acestui indicator au avut-o, începând cu anul 2007, veniturile din tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate mai ales întreprinderilor, care au reușit să se dubleze chiar în perioada analizată. Veniturile din industria prelucrătoare au scăzut de la 1813,30 mil. lei în anul 2009, la 1414,90 mil. lei în anul 2010, însă acest lucru nu a dus la scăderea PIB-ului pentru că alte ramuri ale economiei, precum veniturile din comerț, transporturi și construcții, au reușit să compenseze această scădere.

În ceea ce privește câștigul salarial, se observă o creștere a acestui indicator, după cum reiese din graficul nr. 2. Câștigul salarial mediu brut a crescut de la 832 lei, respectiv cel net de 639 lei în anul 2005 la 1586, respectiv 1176 lei net. O contribuție importantă este dată atât de salariile angajaților din industria extractivă, cât și a celor din societățile de servicii publice din județ, care înregistrează valori duble față de media pe județ și care compensează salariile celor care prestează o activitate de comerț sau care lucrează în servicii, al căror câștig net a fost de 708 lei în anul 2009.

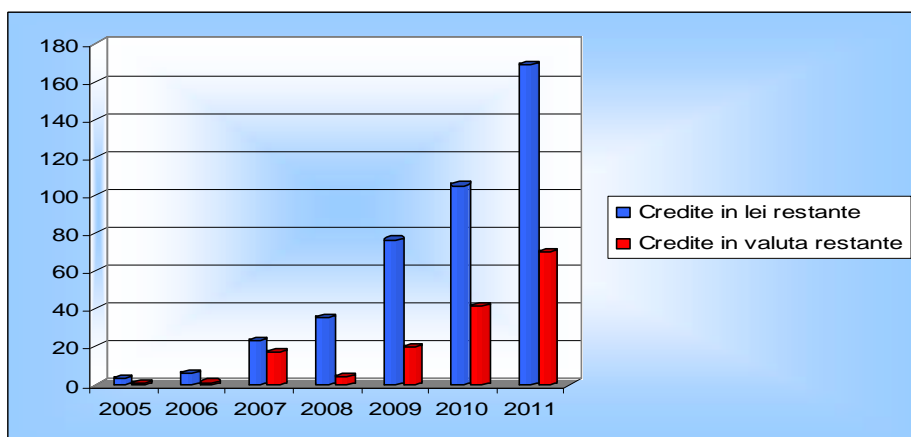
Graficul nr. 2. Evoluția câștigului mediu brut și net în județul Vâlcea

Un rol important în stabilirea situației economice a județului Vâlcea o are și evoluția creditării. Astfel, am realizat o analiză din care se desprinde ideea că în perioada decembrie 2005-octombrie 2011, numărul populației care a recurs la un împrumut bancar aproape că s-a triplat, crescând de la 353,80 persoane la 833,8 persoane. Această creștere se datorează politicii relaxate de creditare pe care au folosit-o băncile, acordând credite „doar cu buletinul”. Aceeași situație apare și în rândul agenților economici, dar și a altor societăți, cum ar fi cele de asigurări. După cum se poate observa din graficul următor, atât populația, cât și agenții economici au preferat să se împrumute în valută.

Graficul nr. 3. Evoluția creditelor în lei și în valută în județul Vâlcea

Împrumuturile în monedă străină nu au fost deloc favorabile pentru populație, dar nici pentru agenții economici, deoarece pe fondul crizei economice actuale moneda națională s-a devalorizat. În mod normal, creditele trebuie realizate în moneda în care ne obținem veniturile. Astfel, ca urmare a creșterii sumelor de rambursat, atât datorită creșterii dobânzilor, cât și datorită devalorizării monedei naționale și pe fondul scăderii salariilor, observăm o creștere a restanțelor către instituțiile bancare.

Graficul nr. 4. Evoluția restanțelor populației la credite

Criza economică și financiară din ultimii trei ani a făcut ca și țara noastră să se situeze în topul primelor 12 state din lume cu credite neperformante, aflându-se pe penultimul loc. O consecință a acestei situații nefavorabile este reprezentată de creșterea șomajului, dar și a veniturilor, cei mai afectați fiind cei din domeniul public ale căror venituri s-au redus considerabil în ultima perioadă ca urmare a măsurilor de austeritate promovate de guvern.

După cum se poate observa în graficul de mai sus, începând cu anul 2009 s-au accentuat aceste creșteri ale restanțelor și la nivelul județului Vâlcea, însă, după cum reiese din același grafic cele mai mari restanțe se înregistrează la creditele în lei. Această situație se datorează atât creșterii șomajului, a reducerii veniturilor populației, cât și ușurinței cu care populația a contractat creditele, după cum am remarcat mai sus de tipul „Credit doar cu buletinul”.

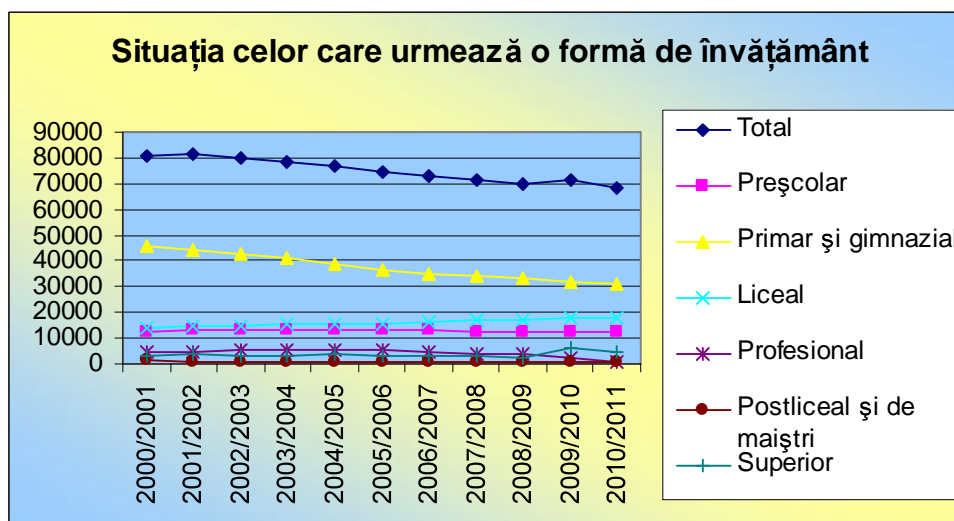
Astfel, pot spune că, atât populația județului Vâlcea, cât și agenții economici au resimțit din plin și încă mai resimt în continuare efectele crizei economice actuale, având efecte negative asupra posibilităților de dezvoltare a județului.

4. Analiza socială a județului Vâlcea

Prin mediul social (Ionciă, 2006, p. 41) înțelegem ansamblul elementelor care definesc societatea, îi conferă un sistem propriu de valori, tradiții, obiceiuri și norme care conduc către un anumit comportament etic, moral și cultural pentru membrii săi. Nu sunt puține cazurile în care factorul social, alături de cel economic, constituie baza de fundamentare a analizelor privind comportamentul de consum, educație și formare profesională, calitatea vieții și evoluțiile culturale, dimensiunea socială, reprezentând un factor cu influență asupra orientării strategice a dezvoltării comunităților locale. Factorii culturali exercită o extinsă și profundă influență de natură exogenă asupra comportamentului vâlcenilor în societate. Autoritățile publice locale se preocupă de aspectul cultural, prin faptul că au încheiate parteneriate cu filarmonica, cu teatrul și cu biblioteca județeană. Astfel, autoritățile vâlcene sponsorizează manifestările culturale din județ, pentru ca cetățenii să beneficieze de roadele culturale ale județului la costuri avantajoase, având în vedere condițiile de criză economică actuală. În viziunea mea, este necesar ca fiecare cetățean al județului să beneficieze de o oază de relaxare. Factorii educaționali și, în special, învățământul contribuie direct la amplificarea nivelului de cultură și schimbare a mentalității membrilor societății, care se reflectă în relațiile dintre cetățeni și administrația publică locală.

În județul Vâlcea, fiecare localitate are școală proprie, iar liceele sunt localizate, astfel încât fiecare elev să poată să-i frecventeze cursurile. Nici la capitolul universități,

județul nu stă rău deloc, având 2 universități particulare, o universitate de stat și 5 filiale ale unor renumite universități de stat și particulare din țară. În ceea ce privește numărul celor care urmează cursurile unei unități de învățământ, situația la nivelul județului Vâlcea am prezentat-o în graficul următor:

Graficul nr. 5. Situația celor care urmează o formă de învățământ

O problemă remarcată la nivel național, pe care am observat-o și eu la nivelul județului Vâlcea, este dată de neconcordanța dintre calificările obținute de absolvenții de școli profesionale, licee și universități, pe de o parte, și locurile disponibile pe piața muncii, pe de altă parte.

Comaniile nu acordă suficientă atenție absolvenților de facultăți sau chiar studenților, în vederea pregătirii lor și angajării ulterioare. Datorită inexistenței unui parteneriat între instituțiile de învățământ și companii, firmele din județ nu menajează terenul recrutării de resurse umane calificate. Se încheie din ce în ce mai puține convenții de practică între majoritatea liceelor, universităților vâlcene și societățile de pe plan local. Din acest motiv, firmele de la nivel local, în loc să beneficieze de aceste avantaje, se văd obligate să investească în resursele umane.

Prin factorii sociali înțelegem îmbinarea armonioasă a mediului demografic cu tendința tot mai acerbă de protejare a mediului înconjurător și a calității vieții, adică a dezvoltării durabile. În momentul actual, atât în plan teoretic, cât și practic se pune din ce în ce mai mult accentul pe calitatea vieții, care se consideră a fi foarte importantă pentru cei care ne vor urma. În perioada actuală, în țara noastră, pe fondul crizei economice și implicit a pierderii locului de muncă, tot mai multe persoane trăiesc la limita sărăciei, văzându-se uneori nevoite să renunțe la servicii considerate esențiale (utilități, mai ales încălzire adecvată, canalizare). Numărul acestora este în creștere și, în același timp, depășește media uniunii europene.

Migrația externă a populației, dar și creșterea ratei mortalității în comparație cu cea a natalității, combinate cu politica din perioada comunistă, explică îmbătrânirea accentuată și implicit scăderea numărului populației active din județul Vâlcea, după anii 1990.

În anul 2009, sporul natural a fost negativ, înregistrând 1181 persoane. Evoluția demografică actuală are un impact negativ asupra factorului economic, datorită faptului că în unele zone ale județului se produce depopularea, ceea ce afectează dezvoltarea județului.

Declinul demografic, determinat de migrație aduce o serie de avantaje, dar și o pierdere directă și o deteriorare în timp a structurii pe vârste. În categoria avantajelor economice ale migrației pentru muncă în anii anteriori intră reducerea șomajului,

îmbunătățirea nivelului de trai, explozia construcției de locuințe și a vânzărilor de echipamente și bunuri destinate dotării acestora, a numărului de autoturisme, crearea de locuri de muncă, stimularea consumului, în condițiile în care o parte din veniturile populației se întorc în țara de origine.

Dacă migrația forței de muncă reprezintă o soluție temporară, în viitor va avea loc o îmbătrânire accentuată a populației, care nu va mai putea sprijini dezvoltarea economică a județului. Migrația este un fenomen care afectează posibilitățile de dezvoltare ale județului, datorită faptului că populația cuprinsă de acest fenomen a beneficiat de „instrucție gratuită”, statul a investit în educarea ei, iar roadele muncii sunt culese de alte țări. Migrația masivă s-a înregistrat în zonele mai puțin dezvoltate (mediul rural și în orașele mici), producând dezechilibre și chiar depopulări în profil teritorial, mai cu seamă datorită faptului că aceasta nu a fost compensată de natalitate. În opinia mea, actuala criză economică mondială nu va determina reîntoarcerea masivă a forței de muncă, din cauza inexistenței în județul Vâlcea, dar nici la nivel național a unor locuri de muncă care să-i poată absorbi pe cei ce lucrează peste hotare. Un lucru îngrijorător în ultima perioadă este dat de faptul că migranții preferă, de obicei, să-și păstreze economiile în țările de migrație. Îmi pun întrebarea „Cum am putea să maximizăm potențialul de dezvoltare?”. De fapt, ce ar trebui să facă guvernul, autoritățile locale, sectorul privat, sectorul social și nu în ultimul rând migranții. După părerea mea o soluție ar fi promovarea dezvoltării sustenabile în țările de origine, în situația de față în România, prin depășirea modelului economic bazat pe consum; de asemenea, este necesară sprijinirea migrației circulare eficiente și asigurarea faptului că atât beneficiile, cât și costurile sunt gestionate în mod echitabil. Este totodată necesară atragerea economiilor și transferurilor migranților către instituțiile oficiale de intermediere financiară și către investiții productive în țările de origine. De fapt, eu cred că este important ca România să sprijine migranții în atingerea obiectivelor personale de economisire, în loc să promoveze politici și practici care împiedică efectiv acest lucru. Consider necesare dezvoltarea și testarea de modele de business replicabile și durabile care vor putea depăși frontierele actuale în domeniul serviciilor, economiilor și investițiilor. Drept urmare, populația, așa cum am mai menționat, constituie un factor important în dezvoltarea locală.

Concluzii

În ultima perioadă se discută de creștere economică, fenomen ce nu aduce bunăstare cetățenilor, nu le asigură o stare socială mai bună, ci are în vedere doar evoluția favorabilă a unor indicatori macroeconomici. Bunăoară, este foarte importantă preocuparea autorităților centrale, dar și locale, pentru dezvoltarea economică a fiecărei țări, implicit a fiecărei localități.

După cum știm cu toții, resursele financiare ale administrației publice locale se constituie în mare parte din impozitele și taxele plătite de agenții economici și, implicit, de populație. Și, ca atare, dacă veniturile din salarii sau din profituri înregistrează creșteri, vor crește și resursele financiare ale fiecărei colectivități locale. În schimbul plății acestor taxe, agenții economici, dar și populația beneficiază de servicii publice.

Drept urmare, pe autoritățile locale trebuie să le preocupe creșterea numărului de firme plătitoare de taxe și impozite, creșterea numărului persoanelor ocupate, stabilitatea socială și nu în ultimul rând îmbunătățirea condițiilor de mediu ale colectivităților locale. Toate acestea trebuie duse la îndeplinire de administrația publică locală, care este autoritatea locală ce beneficiază de autonomie administrativă, al cărei rol este de a lua inițiative în dezvoltarea economică locală. Ca atare, un leader trebuie să știe că o comunitate are nevoie de investiții, nu numai de ajutoare.

Bibliografie

1. Bryman, Alan (2001), *Social research methods*, Oxford University Press
2. Consiliul pentru dezvoltare economică urbană (1998), *Dezvoltarea economică locală*
3. Constantinescu Dorel, Sporiș Mihai (2006), *Economie regională – economie locală. Concepte și acțiuni practice în viziune europeană*, Editura Independența Economică, Pitești
4. Dincă Dragoș (2008), *Servicii publice și dezvoltare locală*, Editura Lumina Lrx, București
5. Direcția Județeană de Statistică Vâlcea (2010, 2011), *Anuarul Statistic al Județului Vâlcea*
6. Ionică Maria, (coordonator) (2006), *Economia serviciilor. Abordări teoretice și implicații practice*, Editura Uranus, București
7. Matei, Ani, Anghelescu, Stoica, Săvulescu, Carmen (2009), *Modele teoretice și empirice ale dezvoltării locale*, Editura Economică, București
8. Matei Lucica, Stoica Angelescu (2009), *Dezvoltarea locală, Concepte și mecanisme*, Editura Economică, București
9. Pendiuc, Tudor (2003), *Management în administrația publică locală*, Editura Independența Economică, Pitești
10. Pendiuc, Tudor (2011), *Managementul administrației publice locale și dezvoltarea locală*, Editura Independența Economică, Pitești
11. Profiroiu Alina, Racoviceanu Sorina, Țărălungă Nicolae (1998), *Dezvoltarea economică locală*, Editura Economică, București
12. Profiroiu Marius (1998), *Managementul strategic al colectivităților locale*, Editura Economică, București